

WSTĘP DO TEORII LICZB – ZADANIA

Zestaw nr.9: Kongruencje, podzielność – różne problemy; przedstawianie liczby jako sumy dwóch kwadratów

Zad.1 Udowodnij, że dla każdej liczby naturalnej n zachodzi związek: $n^{13} \equiv n \pmod{2730}$.

Zad.2 Liczby naturalne $n + 1$ i $2n + 1$ są kwadratami liczb naturalnych. Pokaż, że $24 \mid n$.

Zad.3 Niech x i y będą względnie pierwszymi liczbami naturalnymi. Udowodnij, że każdy naturalny dzielnik liczby $x^2 + y^2$ można zapisać w postaci sumy kwadratów dwóch liczb naturalnych.

Zad.4 Pokaż, że jeżeli p jest liczbą pierwszą nieparzystą to zachodzi kongruencja:

$$2(p - 3)! \equiv -1 \pmod{p}.$$

Wsk. Zastosuj twierdzenie Wilsona.

Zad.5 Posługując się rachunkiem kongruencji wykaż, że równania diofantyczne nie posiadają rozwiązań:

a) $x^3 + 7 = y^2$

b) $x^2 + 37 = y^{11}$

c) $x^3 - 9 = y^2$

d) $x^2 - 71 = y^7$.

Wskazówka: rozważ różne scenariusze (nie)parzystości x i y . Mamy twierdzenie: jeżeli liczba może być przedstawiona jako suma kwadratów (dwóch!) to jej nieparzysty dzielnik pierwszy może mieć postać $4k + 1$, a nie może mieć postaci $4k + 3$.

Zad.6 Pokaż, że dla każdego n liczba $3^{6n} - 2^{6n}$ jest podzielna przez 35.

Zad.7 Znajdź wszystkie $n > 1$, dla których zachodzi $(n - 1)! + 1 = n^2$.

Wsk. Tylko dla $n = 5$ (sprawdź). Dla $n = 2, 3, 4$ ta równość nie zachodzi, a dla $n = 6$ mamy $n^2 > 6n - 4$ i podobnie dla $n > 6$ (indukcja – sprawdź). Stąd ...

Zad.8 Udowodnij twierdzenie Liouville'a: równanie

$$(p - 1)! + 1 = p^m$$

nie ma rozwiązania dla $p > 5$ i dla $m > 0$.

Wsk.: dowód metodą nie wprost. Dla $p > 5$ mamy $2 < \frac{p-1}{2} < p - 1$ a także

$$(p - 1)^2 = 2 \frac{p-1}{2} (p - 1) \mid (p - 1)!$$

gdyby zachodziła teza, to mielibyśmy ...

Zad.9 Euler (1739) wykazał, że $F_5 = 2^{32} + 1 = 641 \cdot 6700417$. Przy okazji udowodnił, że każdy ewentualny dzielnik pierwszy (!) liczby Fermata F_t musi mieć postać $p = 2^{t+2}k + 1$; $k \in \mathbb{N}$.

Wykaż to i Ty. (zadanie trudnawe, ale można go znaleźć praktycznie wszędzie).

(n.b. Jest to zresztą szczególny przypadek nieco szerszego twierdzenia: Jeżeli a jest naturalną liczbą parzystą, $n \in \mathbb{N}$ a p liczbą pierwszą i zachodzi $p \mid a^{2^n} + 1$ to $p = 2^{n+1}k + 1$, $k \in \mathbb{N}$.)

Zad.10 Udowodnij twierdzenie: jeżeli $n > 1$, $n \in \mathbb{N}$, to liczba Mersenne'a M_n nie może mieć postaci $M_n = k^m$, gdzie $m > 1$, $m \in \mathbb{N}$.